

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

44 üncü Birleşim

29 Aralık 2004 Çarşamba

3.- Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/937) (S. Sayısı: 725) (Devam)

BAŞKAN -

27 nci maddeyi okutuyorum:

.....

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, Trabzon Milletvekili Sayın Mehmet Akif Hamzaçebi; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz tasarının hisse senedi ve diğer menkul kıymetlerin alım satımında doğan kazancın hesaplanmasına esas olan süreyi belirleyen bu maddesine ilişkin olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubunu temsilen söz aldım. Sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu tasarının, bu ve bundan sonraki birkaç maddesi, bence tasarının en önemli maddeleri. Tasarı, menkul sermaye iratlarının vergilendirilmesinde yeni bir sistemi getirirken, öte taraftan da Gelir Vergisi tarifesinin en üst dilimindeki Gelir Vergisi oranını 5 puan indirmektedir. Tabii ki, menkul sermaye iratlarının vergilendirilmesi, gerçekten, Türk toplumunu çok büyük ölçüde etkileyen bir husustur. Mevduat faizinden repo gelirine, hisse senedi alım satım kazancından menkul kıymet yatırım fonu katılma belgelerinin alım satımına kadar birçok gelir unsurunu bünyesinde taşımaktadır.

Şimdi, bu tasarının bu maddesi, sonraki maddelerde gelecek olan düzenlemelerin bir habercisi, bir öndüzenlemesi. Böylesi önemli düzenlemelerin kamuoyunda çok iyi tartışılması gerekir; eğer tartışılmazsa, sorunlar yaratabilir. Mevcut sorunları çözelim derken başka sorunları yaratabiliriz.

Bir konuyu, ben, konunun esasına geçmeden, dikkatinize sunmak istiyorum. Maliye Bakanlığının bir Vergi Konseyi var. Vergi Konseyi, esasında, 1960'lı yıllardan beri Maliye Bakanlığında vardır ve vergi yasalarında yapılacak değişikliklere ilişkin olarak veya toplumsal ve ekonomik yaşamdaki değişikliklere paralel olarak ihtiyaç duyulan yasal düzenlemelerin yapılmasına ilişkin olarak, Maliye Bakanlığında, Maliye Bakanlığına öneriler yapmak üzere kurulmuştur. Bu yıl da bir yasal statüye kavuşmuştur.

Öyle anlaşılıyor ki, bu tasarının bu ve bundan sonraki bazı maddeleri Vergi Konseyinde geniş ölçüde tartışılmıştır. Bunu, Vergi Konseyinin yayımlamış olduğu şu kitaplardan anlıyoruz. Bu düzenlemelere esas olacak olan, daha doğrusu, bu düzenlemelerin yapılmasına destek olmak amacıyla Vergi Konseyinin yayımlamış olduğu bu rapordaki bir tespiti sizlerin dikkatinize sunmak istiyorum. Raporda "Para ve sermaye piyasalarının vergi yükünün düşürülmesinin gerekçeleri" başlığı altında bu değişikliklerin gerekçesi şöyle açıklanmaktadır: "Zaten sosyal ahlaka ilişkin değer yargılarımızın faiz karşıtı olması dolayısıyla, geniş halk kitlelerinin malî sektörle işbirliği yapmadığı, yani, tasarrufları malî sektörde değerlendirmek yerine, iddihara, yani altın, gayrimenkul ve dövize yöneldiği bir ekonomide, devletin, vergi yükünü malî sektör üzerinde yoğunlaştırması, faizin net getirisini düşürerek tasarrufçuyu malî sektörden yararlanmaktan caydırmak anlamındadır." Tespitin şu noktası önemli: Bizim değer yargılarımızın faiz karşıtı olması şeklinde bir tespiti var. Bu nedenle de, paralar, tasarruflar faize gitmiyor; altın, gayrimenkul gibi atıl yatırım araçlarına yöneliyor.

Ekonominin bir gerçeği faizdir. Paranın fiyatı faizdir. Eğer piyasa ekonomisini benimsemişseniz, bunu uyguluyorsanız, bu takdirde, faizden şikâyet etmek veya bizim değer yargılarımızın faize karşı olması gibi bir şeyi savunmak ne kadar doğrudur; Maliye Bakanlığı, bu tip gerekçelerle mi bu tasarıları hazırlıyor; doğrusu üzülüyorum. Eminim, Maliye Bakanlığı, böylesi gerekçelere dayanmıyordur. Maliye Bakanlığı, ekonominin gerçeklerini dikkate alarak tasarılar hazırlıyor; ama, bu hükümet zamanında yasal statüye kavuşmuş olan Vergi Konseyinin, Maliye Bakanlığına böylesi ekonomidışı, gerçekdışı önerilerde bulunmasını, doğrusu, yadırgadığımı ifade etmek istiyorum. Tabii ki, tefeciliği, yasal olmayan faiz uygulamasını hiç kimsenin savunması mümkün değil; ama, bir Bankalar Yasası var ise, faizi düzenleyen çeşitli kurumlar var ise, bu, ekonominin gerçeği ise, buna Vergi Konseyinin kitabında böylesi gerekçelerle değinilmesini yadırgadığımı ifade edeyim.

Maddemize gelecek olursak. Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesini değiştiriyor tasarının 27 nci maddesi. Mükerrer 80 inci madde, şunu ifade edeyim ki, bu hükümet döneminde iki kez değişmiştir. Birincisi, 4783 sayılı Kanunla, 1 Ocak 2003 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek şekilde değişmiştir. İkincisi, 4842 sayılı Kanunla, biraz önce sözünü ettiğim kanundan dört ay sonra yürürlüğe girecek şekilde değiştirilmiştir; yani, hükümet, bu maddede bu tasarıyla üçüncü değişikliğini yapmaktadır. Böylesi önemli konuların, bir hükümet döneminde, yani, iki yıllık bir sürede üç kez değişikliğe tabi tutulmuş olmasını, hükümetin bu konuda kararsızlığı olarak değerlendiriyorum.

Ne vardı önceki değişikliklerde; borsada kayıtlı olmayan hisse senetlerinin alım satımından doğan kazancın vergilendirilmesinde bir yıllık süre öngörüyordu o değişiklik; yani, şu an yürürlükte olan yasa. Eğer bir hisse senedi menkul kıymetler borsasında kayıtlı değilse, bunun alım satımından doğan kazancın vergilendirilebilmesi için alım satımın bir yıl içinde yapılmış olması gerekir; eğer bir yıldan sonra yapılırsa, artık, burada, o kişinin kazanç sağlama saiki, kastı olmadığını kabul ediyor kanun ve onu vergidışı bırakıyordu. Hükümetin yapmış olduğu güzel bir değişiklikti. Ondan önce tüm hisse senetleri için üç aylık bir süre vardı; borsada kayıtlı olsun olmasın bir hisse senedinin üç ay içinde elden çıkarılmasından doğan kazanç vergiye tabiydi. Bu, daha sonra, borsada kayıtlı olmayanlar için bir yıllık süreye çıkarılmak suretiyle, burada, borsaya kayıtlı olan şirketler açısından, bu borsanın gelişmesi açısından, sermaye piyasasının gelişmesi açısından böyle bir düzenleme yapılmıştır.

Şimdi, bu tasarı ne getirmektedir; tasarı, bu maddesiyle, üç aylık ve bir yıllık süreyi kaldırmaktadır; yani, bir kişi, bir yatırımcı, bir vatandaşımız, satın almış olduğu hisse senedini,

satın aldığı tarihten itibaren, on yıl sonra, yirmi yıl sonra satsa dahi, bu satıştan doğan kazanç Gelir Vergisine tabi olacaktır. Hükümet malî milat uygulamasını kaldırırken, kaldırma gerekçelerinden birisi buydu. Vatandaş bugün bir hisse senedi aldı, bir menkul kıymet aldı, otuz yıl sonra sattı, otuz yıl sonra satacağı menkul kıymet için, vatandaş, otuz yıl kayıt mı saklayacaktır; otuz yıllık bir hesabı Maliye nasıl görür; gerekçelerden birisi buydu değerli arkadaşlar. Hükümet, o gerekçesini bir kenara atıp, şimdi, bir aile şirketinin hisse senedinin - borsaya da kayıtlı değil- elden çıkarılmasından doğan kazancı, yirmi yıl sonra bile satılmış olsa, Gelir Vergisine tabi tutmaktadır bu maddede yapmış olduğu değişikliklerle. Bunun "vergide eşitlik" ilkesine aykırı olduğunu söylemek istiyorum.

Peki, hükümet, hisse senedinde böyle bir değerlendirme yapmış, bu tasarıyı getirmiş. Değerli arkadaşlar, Türkiye'de yatırım aracı sadece hisse senedi midir, menkul kıymet midir?! Gayrimenkul bir yatırım aracı değil midir; yatırım aracıdır. Peki, gayrimenkulde, Gelir Vergisi Kanunu nasıl bir süre öngörüyor; dört yıllık bir süre öngörüyor. Eğer satın alınan gayrimenkul dört yıl içinde elden çıkarılıyorsa, bundan doğan kazanç Gelir Vergisine tabidir. Dört yıldan sonra bir gayrimenkul elden çıkarılıyorsa, bundan doğan kazanç vergiye tabi değildir. Neden; çünkü, dört yıldan sonra satılıyorsa bir gayrimenkul, demek ki bu kişi, kazanç sağlamak gayesine yönelik olarak bu gayrimenkulü almamıştır; bu belli. Bu nedenle, bu, vergidışı bırakılmıştır.

Şimdi, bir yandan sermaye piyasalarını geliştireceğim diyeceksiniz, bir yandan satın alındığı tarihten itibaren yirmi yıl sonra satılan hisse senedinden doğan kazancı vergiye tabi tutacaksınız; ama, gayrimenkulde bu süre dört yıl olacak. Bu durumda yatırımcı, acaba, gayrimenkule mi gider, diğerine mi gider?! Bunu, daha sonraki maddelerde görüşeceğiz. Bu düzenleme, kesinlikle yanlıştır, tutarlı değildir. Bunun, Plan ve Bütçe Komisyonunda değiştirilmesi için çok çaba sarf ettik. Bu değerlendirmelerimizi, görüşlerimizi orada da ifade ettik. Burada da, bu konuya yönelik olarak bir önerge hazırladık; sizlerin takdirine, değerlendirmelerine birazdan sunulacaktır. Umarım, hükümetimiz de bu görüşe katılır ve Gelir Vergisi Kanununda yapılan bu tarihî yanlışlığı önlemiş oluruz.

Sözlerimi burada bitiriyorum; bitirirken de hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.